

Кралят и неговата Кула

• интервю на
Бен Рийз

• преведе
Адриан Лазаровски

Откакто първият том от поредицата - "Стрелецът" (The Gunslinger) - бе публикуван през 1982-а, магическата и тайнствена вселена на Тъмната кула се разшири до такава степен, че сега бива вплетена в почти всяка история, която Стивън Кинг сътворява. Редакторът от Amazon.com Бен Рийз наскоро се срещна с Кинг, за да си побъбрят за все още непубликуваните части от седемтомната сага, витаещите слухове около скорошното му "пенсиониране" и ужасиите на жанровата класификация.

Бен Рийз: Първите четири тома от поредицата за Тъмната кула ще бъдат преиздадени това лято и подочувам, че първата книга - "Стрелецът" - е променена в сравнение с оригиналната версия. В какво по-точно се състои разликата?

Стивън Кинг: Ами аз буквално пренаписах цялото това нещо. Имам предвид, че винаги съм смятал първия том за доста различен от останалите, до голяма степен защото бях твърде млад, когато го написах. Винаги ми се е струвало, че той се опитва страшно много да бъде нещо наистина, ама наистина неимоверно значително. Затова се опитах да го опростя мъничко.

В него има адски много неща, които

се връзват по-добре с онова, в което той се превърна впоследствие. Всъщност книгата се получи доста различна. Мисля, че най-важният въпрос в момента е: Ако си прочел вече първия том, дали ще искаш да се запознаеш с новия му вариант? Да, в случай че искаш да видиш цялостната картина, определено. Иначе не.

Б.Р.: Завършена ли е вече поредицата за Тъмната кула?

С.К.: Да, всичко е написано.

Б.Р.: Първата книга от серията бе публикувана през 1982-а, а в послеслова казвате, че сте започнали да я пишете още през 1970-а, докато сте били студент - преди повече от 30 години, даже преди "Кери" - първия ви отпечатан роман. Когато най-сетне завършихте последния том от поредицата, изпитвахте ли някакво по-различно усещане в сравнение с приключването на работата по другите ви романи например?

С.К.: Винаги има различно усещане. Всеки път, когато завършваш дадена книга, имаш определено усещане, понеже един дълъг, изнурителен процес е достигнал до своя край. Колкото по-продължителен е този процес, толкова по-силно е чувството, което изпитваш накрая. С "Тъмната кула" нещата стояха точно така. Никога не съм се чув-

ствал по този начин, както когато седмият, последен том (озаглавен "Тъмната кула" - The Dark Tower) бе завършен. Наистина не знам как да го опиша.

Б.Р.: Петата книга от поредицата - The Wolves of the Calla - е предвидена за публикуване през ноември 2003-а, след което останалите две части ще бъдат издадени доста бързо - Song of Susannah през лятото на 2004-а и The Dark Tower през ноември същата година. Що се отнася до предишните четири части, имаше доста големи интервали от време между публикуването им (първата излиза през 1982-а, втората - "Трите карти" (The Drawing of the Three) - през 1987-а, "Пустош" (The Waste Lands) през 1991-а и "Магьосникът" (Wizard and Glass) - през 1997-а - б. пр.). Защо се разбързахте така с последните части?

С.К.: Защото ми се стори, че веднъж след като съм се захванал с написването на историята, цялата работа заприличва на един от онези мачове от Световната федерация по борба, където схватката е на живот и смърт. Залогът е всичко. Помислих си, че ако не я завърша сега, никога няма да го направя. Затова си казах: "Ето, ще си седна на задника и ще я подхвамя, докато не напиша всички оставащи части". И след като веднъж вече те бяха готови, нямаше никаква причина да не ги публикувам колкото е възможно по-скоро. Първоначалното ми изискване към из-

дателя беше да бъдат публикувани и трите наведнъж. Поради различни причини обаче издателите не искаха да направят това. Един от доводите им беше, че искат да се опитат да привлекат колкото е възможно повече хора да прочетат вече излезлите книги, преди да бъдат отпечатани новите.

Когато обикалям насам-натам и разпитвам хората: "Колцина от вас са чели някоя от моите книги?" (а те са там, защото и аз съм там), всички вдигат ръце. Тогава им казвам: "Свалете ръката си, ако никога не сте чели нещо от поредицата за Тъмната кула", и почти половината от аудиторията отпуска ръце.

Б.Р.: Защо според вас е така?

С.К.: Мисля, че има няколко причини. Първо, те си мислят, че серията за Тъмната кула е много по-различна от всичко друго, което аз съм писал, а тя всъщност не е. Имам предвид, че тя е рожба на същия ум, на същия интелект, същата изкривена, извратена личност ги е писала от началото до края. Другото нещо е, че навярно мнозина си казват: "Абе хич не ми се захваща с нещо, дето още не е завършено". Затова поисках да им дам възможността да се запознаят с първите четири книги, които отдавна са видели бял свят, и благодарение на "Вайкинг" това ще стане през настоящото лято. Пък и след като оставащите три тома ще излязат доста скоро, мисля, че вече му се вижда края на дългото чакане и тези, които следят историята от самото й начало, ще

бъдат възнаградени за дългото си търпение.

Доста хора ми се бяха вбесили на края на “Пустош”, защото тя завършва на онзи влак, който ще убие главните герои, ако не спечелят състезанието с разплитането на гатанките. Тогава Блейн (влакът - б. пр.) казва: “Хайде, пътешественици! Задайте своите гатанки и нека съревнованието започне!”... след което настава тригодишно мълчание. Мнозина направо искаха да ме пребият тогава. Затова като жест към тях поисках трите последни тома да се появят на пазара с възможно най-малка времева дистанция помежду им.

От друга страна, и *Wolves of the Calla*, и *Song of Susannah* завършват така, че човек би умрял от нетърпение да разбере какво става после. И двата романа те държат в напрежение до края, но не бих казал, че съм направил това умишлено. Просто ако си върша работата добре, през цялото време, докато четете книгите ми, ще ви бъде интересно какво става по-нататък.

Б.Р.: С интервал от 30 години между първата и последната страница на тази поредица, можете ли да кажете, че тя завърши по начина, по който сте възнамерявали да завърши?

С.К.: Ами как да ви кажа, то е като да изстреляш ядрена ракета на повече от 3000 мили разстояние. Щастлив си, ако тя падне в същия район, част от който си искал да поразисш. Така и в моя случай. Бих казал, че веднъж след като

намерих малката пътечка надолу, имах някаква представа къде ще ме изведе тя. Някои от книгите изразяват много добре това. Романите след “Стрелецът”, които се отнасят за него, продължават насоката му. Смятам, че ако си върша добре работата, накрая хората ще бъдат много изненадани, но същевременно ще си кажат: “Да бе! Точно така всъщност трябваше да стане!”

Б.Р.: Вашите романи са знаменателни с това, че между тях има множество интертекстуални връзки - персонажи от една книга говорят за събития или герои от друга, свързвайки сюжетите на повечето ви произведения в един своеобразен мегатекст. В последните години в творбите ви се забелязват все повече и повече препратки към света на Тъмната кула, да не говорим за “Черният дом” (*The Black House*, написан в съавторство с Питър Строб - б. пр.), който се представя като продължение на “Талисманът”, а повече от всичко напомня на роман от серията за Тъмната кула. Умишлено ли търсите това или вселената на Кулата просто се разпростира и се намесва несъзнателно в сюжетите ви?

С.К.: Е, бих казал, че с времето това ставаше все по-съзнателно, ха-ха! Някъде около написването на третата книга - “Пустош” - осъзнах, че отец Калахан от “Сейлъм’с Лот” всъщност ще бъде герой в сагата за Тъмната кула. Още навремето, когато написах “Сейлъм’с Лот” през 1974-а, знаех, че

след като свещеникът излезе от историята, евентуално ще се появи някъде другаде. Едва впоследствие ме осени мисълта, че той ще бъде част от света на Тъмната кула. Настана също така и време, когато си дадох сметка, че съдбата на всеки герой от тези книги ще бъде променена от мощното притегляне на Кулата. Като резултат почти всеки персонаж от произведенията, където Кулата се упоменава, ще се появи в оставащите три романа. Тук е отец Калахан. Тук е и Тед Бротиган от “Сърца в Атлантида”. Тук е и Динки Ърншоу от “Всичко е съдбовно”. Шими се появява отново - момчето от кръчмата в “Магьосникът”. Редица персонажи се събират накрая, включително и една личност, която хората ще разпознаят много добре.

Б.Р.: И кой е това?

С.К.: Няма да ви кажа.

Б.Р.: Е, хайде де! Няма ли да ни поднесете нещичко в аванс?

С.К.: Е, добре, всъщност това съм аз. Мисля, че мога да ви съобщя това.

Б.Р.: Издателят ви сравнява “Тъмната кула” с “Властелинът на пръстените” на Дж. Р. Р. Толкин. Резонно ли е това според вас?

С.К.: Когато се захващах с това грандиозно дело, имаше редица млади фентъзи автори от края на 60-те и началото на 70-те, които бяха вдъхновени от романа на Толкин и се опитваха да пишат в тази насока. Робърт Джордан е единият от тях. Тери Брукс е другият.

Стивън Доналдсън (автор на хрониките за Томас Ковънант - *The Thomas Covenant Trilogy* - които вече представляват шесттомна поредица и странно защо още не са излезли на пренаситения с долнокачествено фентъзи роден пазар, при положение че са от крайъгълните камъни на жанра. - б. пр.) е третият и така списъкът може да продължи още много. Аз бях един от онези писатели, които четяха тези книги и бяха поразени от магията на тези разкази, от идеята за дългото пътешествие в търсене на далечната цел (така нареченият квест), както и от размаха, широтата на въображението, огромния обем на книгите - колко дълги бяха историите, но и колко вълнуващи бяха в същото време! Аз също исках да напиша нещо подобно. Когато работех върху “Стрелецът”, си казах: “Внимавай! Да не вземеш сега да повтаряш или имитираш онова, което е писал Толкин!”. Изобщо не исках да правя това. Има достатъчно автори, които преексплоатират клишетата и изпитаните схеми от Толкиновата вселена. Идеята за квеста ме заплениваше - да се отправиш на далечно, далечно пътешествие, за да се опиташ да поправиш нещата и да възстановиш равновесието. Обаче исках това, което пиша, да бъде по-здравосъобразно свързано с нашия свят. Не исках да избягам изцяло в измислената реалност на един приказен фентъзи свят. Трябваше да има връзка с нашия собствен свят. Та това и направих.

Б.Р.: Кое прави книгите за Тъмната кула фентъзи според вас?

С.К.: Изобщо не ме е грижа за жанровите определения. Отдавна спря да ми пука за това. Веднъж една жена в Сарасота (пазарувах в един супермаркет) се приближи до мен и ми каза: “Знам, че вие сте Стивън Кинг, това е чудесно, тра-ла-ла, вие сте известен писател, а аз стоя тука пред вас и си говорим, бла-бла-бла, обаче не съм чела нито една от вашите книги и не съм гледала нито един от вашите филми, защото не обичам хорър, как можете да пишете такива гнусни работи?” и т.н. и т.н. Аз я попитах: “Добре, вие какви неща харесвате?”

Тогава тя ми каза: “Обичам филми като “Изкуплението Шоушенк”.” После изброи и някои други, но съм сигурен, че спомена това заглавие. Аз ѝ казах: “Та това аз съм го писал”. А тя отвърна: “Невъзможно!”. Аз рекох: “Не, наистина!”, а тя поклати глава и отсече: “Абсурд.”

Има някаква изключително силна заблуда в публичното пространство, че аз съм само хорър автор. Но за мен “Мъртвата зона” е любовна история. “Магьосникът” също е разказ за любовта. Написал съм някои неща, в които няма и помен от свръхестественото - нито капка! Аз просто пиша това, което пиша.

Ако искате да класифицирате книгите от серията за Тъмната кула като нещо конкретно, аз бих ги нарекъл най-

общо фентъзи романи. Те не са от онзи тип фентъзи, което избилства от елфи и магьосници и рицари размахват мечове срещу дракони, но в тях има вещица. В тях се случват някои наистина ужасяващи неща, но има и много висока драма, мисля си аз. Има и любовна история между Сюзън и Роланд. Изобщо, има най-различни неща. А точно такава трябва да бъде истинската проза според мен. Не обичам да класифицирам нещата - хайде да напъхаме този гълъб в тази дупка и този жанр в ей това чекмедже, и никой вече не може да ги извади оттам. Глупости. Хората, които четат моите неща, разбират за какво става дума и за щастие те са достатъчно много на брой, за да не ми се налага да се обяснявам прекалено често.

Б.Р.: Възприемате ли “Тъмната кула” като вашия magnum opus?

С.К.: Да, може да се каже. Всеки път, когато ме обхване крастата да зарежа всичко, се връщам към ръкописа и си казвам: “Е, сега ще е наистина трудничко, този път ще трябва наистина да се захвана здраво за работа и да се насиля да завърша тая проклетата книга”. И всеки път историята сякаш си седи там и ме чака - чака ме да се завърна при нея. Сега често се питам защо изобщо съм правил толкова големи паузи между написването на отделните токове и все още не мога да си отговоря напълно на този въпрос... Може би след приключването на всеки от романите

съм се нуждаел от време, за да може изпразненият резервоар да се напълни отново. И когато стигнах до края и си седнах сериозно на задника, за да я довърша - някъде около юли 2000 година - ми се случи онази катастрофа и аз бях погълнат от неизмерима болка. Това прибави и допълнителни трудности от физическо естество към работата ми. Обаче продължавам да смятам, че писането е най-великото средство за облекчаване на болката - просто да се гмурнеш в своя въображаем, различен свят. Обожавам това.

Б.Р.: Преди известно време се понесе мълвата, че скоро възнамерявате да се откажете от писането. Откъде започна всичко това и доколко в тези слухове има зрънце истина?

С.К.: Сега ще ви кажа. Имах, значи, интервю с една дама от... чакайте да се сетя... “Ел Ей Таймс”, и тя попита: “Какво крие бъдещето?”. Разказах ѝ за всичко, с което се занимавах, което по онова време се изчерпваше с работата по “Тъмната кула” и един телевизионен сценарий в 13 епизода, наречен Kingdom Hospital. Казах ѝ, че веднъж след като приключо с тези неща, ще се отдръпна за малко, понеже май съм казал всичко, което е трябвало да кажа. Тогава тя подскочи на стола си и изстреля: “Вие се пенсионирайте?” Аз ѝ отвърнах ами да, казах всичко, което съм искал да кажа, и ако тя го нарича пенсиониране, значи смятам да направя точно това. Оттам и започна

всичко. Стивън Кинг се пенсионира... или каквото и да е там. Не се виждам някога да достигна точка, в която да спра да пиша, защото наистина харесвам онова, което правя, и се забавлявам прекрасно, докато го правя. Джон Макдоналд (популярен автор на криминални трилъри, познат у нас най-вече с романа си “Нос Страх”, в чиято екранизация играе Робърт де Ниро. - б. пр.) беше казал веднъж: “Доставям удоволствие първо на себе си, а после и на останалите.”

Но, казано по този начин, финализирането на “Тъмната кула” изведнъж придобива нови измерения - тя като че ли започва да обема в себе си всичко останало. И си мисля, че след нея всичко, което напиша, ще бъде не повече от епилог към онова, което считам за дело на живота си.

Мисля, че ще понамаля малко скоростта, що се отнася до публикуването и издателския бизнес, защото, честно казано, неприятните моменти в тях ми дойдоха в повече. Това да си знаменитост, хората да те разпознават навсякъде, където отидеш... Директните последици от тази известност са нещо много добре дошло за издателите и търговците и те са доволни, че популярността ти е толкова голяма и хората познават физиономията ти, въпреки че не си политик, поп звезда или спортист. Обаче ако искам да отида на бейзболен мач или на вечеря в ресторант, тази работа май не е чак толкова хубава, колкото изглеж-